

بررسی بهره‌مندی از خدمات بهداشتی و درمانی در ایران: مرور نظام مند و متاآنالیز

دکتر بهمن احدی نژاد، دکتر امید خسروی زاده

چکیده

زمینه

مهمترین وظیفه هر نظام سلامت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی با حداکثر کیفیت و کارایی است. بنابراین، سیاستگذاران سلامت باید به این کارکرد توجه ویژه داشته باشند و ارائه خدمات به جامعه را تحلیل کنند. با توجه به دانش ما، این اولین مطالعه ای است که به بررسی میزان بهره‌مندی از خدمات بهداشتی و درمانی در بین جمعیت ایران می‌پردازد.

مواد و روش‌ها

این یک مطالعه مروری و متاآنالیز سیستماتیک است که در سال ۲۰۲۰ انجام شد. مرور ادبیات با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، Google Scholar، Web of Science و Science Direct از سال ۲۰۱۰ تا آگوست ۲۰۲۰ انجام شد. کلیدواژه‌ها "بهره‌مندی" بودند، «بهره‌مندی»، «مراقبت‌های بهداشتی»، «خدمات بهداشتی»، «مراقبت‌های پزشکی»، «خدمات پزشکی» و «ایران». درصد بهره‌مندی تلفیقی توسط STATA 15 از طریق متاآنالیز اثرات تصادفی با فاصله اطمینان ۹۵ درصد برآورد شد. از آمار برای بررسی امکان ناهمگونی مقالات بهره‌مندی شد ($I^2 \geq 50\%$) نشان دهنده ناهمگونی است (و برای گزارش نتایج از نمودار جنگلی بهره‌مندی شد و به دلیل ارزیابی سوگیری انتشار از یک قطعه قیفی استفاده شد.

یافته‌ها

از ۶۸۱ سند جستجو شده اولیه، ۳۶ مقاله در نهایت در فراتحلیل گنجانده شدند. تقریباً ۲۲ درصد از مقالات بررسی شده در سطح ملی انجام شده است. بیشتر مطالعات بهره‌مندی از خدمات سرپایی و بستری را بررسی کرده‌اند. در حالی که مطالعات متعددی بر بهره‌مندی از خدمات بهداشتی و درمانی و خدمات دندانپزشکی در میان جمعیت ایران تاکید داشتند. ناهمگونی آماری بین مطالعات بسیار بالا بود، ناهمگونی. بر اساس روش اثرات تصادفی، مقدار تلفیقی درصد بهره‌برداری ۴۷٫۸۲٪ به دست آمد (۹۵٪ فاصله اطمینان: ۳۹٫۳۳ - ۵۶٫۳۱). همچنین درصد تلفیقی بهره‌برداری از نظر آماری معنی‌دار بود.

نتیجه‌گیری

بر اساس تحلیل میزان بهره‌مندی از خدمات بهداشتی درمانی در ایران در سطح متوسطی قرار دارد. سیاست‌گذاران می‌توانند با گسترش پوشش همگانی، گسترش پوشش بیمه‌ای و رفع موانع مستقیم و غیرمستقیم، سطح بهره‌مندی از خدمات سلامت را بهبود بخشند.

کلیدواژه: بهره‌مندی، خدمات درمانی، مراقبت‌های پزشکی، ایران